

ת"פ 4558/04/20 - מדינת ישראל, ע"י מפלג תביעות ת"א נגד ינר סולימאן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 4558-04-20 מדינת ישראל נ' סולימאן

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק
המאשימה מדינת ישראל
ע"י מפלג תביעות ת"א
נגד

הנאשם ינר סולימאן
ע"י ב"כ עו"ד חגית רחמני

גזר דין ניתן לפרסום

רקע ותמצית השתלשלות ההליך

כתב האישום המתוקן והסדר הטיעון

1. ביום 17.7.2021 הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טיעון, בעבירת פציעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: החוק; חוק העונשין).

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 23.3.2020, על רקע ויכוח שנתגלע בין המתלון והנאשם, שהכירו קודם לכן, איים המתלון על הנאשם בהודעות קודמות בפגיעה בגופו וציין כי יגיע לביתו: "אני עוד חמש דקות מגיע, אני יהרוג אותך ויפגע באמא שלך". מייד ובסמוך לכך, הגיע המתלון, יחד עם בת זוגו, נ.ד, למקום באמצעות אופנוע. אז יצא הנאשם מחצר ביתו לרחוב, ניגש לעברם ותקף את המתלון באמצעות סכין "בזרוע ובחלקה האחורי ובירך". המתלון בתגובה הכה בנאשם באמצעות ידיו ונ' הכתה בראש הנאשם באמצעות קסדה שאחזה בידה באותה העת.

כתוצאה מהאירוע נגרמה למתלון לסרציה של 2 ס"מ בחלקו הטרלי של ירך שמאל, לסרציה של כ-5 ס"מ בזרוע שמאל ופגע עורי שטחי תחת הסקפולה מימין והוא הובהל לבית החולים לטיפול רפואי. לנאשם נגרם חתך בקרקפתו שנסגר באמצעות סיכות וחבלה בגבו ואף הוא נזקק לטיפול רפואי.

3. הצדדים הסכימו כי כל צד יטען "כראות עיניו". כמו כן הוסכם על הגשת התיעוד הרפואי הקשור לאירוע, הן של הנאשם, הן של המתלון, וכי לא יוגש סרטון המתעד האירוע עצמו. הנאשם נשלח לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו.

4. בעניין הנאשם התקבלו שני תסקירים, מהימים 3.4.2022 ו-15.12.2022, וביניהם, ביום 9.9.2022,

עמוד 1

בקשה מפורטת שעתרה לדחיית הגשת התסקיר השני על מנת לעקוב אחר ההליך הטיפולי (להלן, בהתאמה: התסקיר הראשון; התסקיר השני ו-בקשת הדחיה).

טיעוני הצדדים לעונש וראיותיהם לעונש

5. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו ביום 18.12.2022.

ראיות הצדדים לעונש

6. מטעם המאשימה הוגשו כראיות לעונש הצהרת קרבן עבירה מטעם המתלונן, שאף נכח בדיון בו נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. בהתאם למוסכם במסגרת הסדר הטיעון הוגשו מסמכים הרפואיים של המתלונן והנאשם ותמונות מזירת המקום. מטעם ההגנה הוגש מסמך מסכם מטעם גב' מירית סידי, עו"ס ופסיכותרפיסטית המטפלת בנאשם, רישיון הנאשם לשימוש בקנביס ונספח מטעם ד"ר הישאם בוקאני לבקשה לאישור טיפול מסייע בקנביס.

7. ההגנה העידה מספר עדים מטעמה: גב' סידי, ש.ל - חברו של הנאשם, אביו של הנאשם ואחותו.

8. מדברי גב' סידי עולה כי פגשה בנאשם במאי 2020 (כחודשיים לאחר האירוע מושא כתב האישום) והוא היה בטיפול רציף עד מרץ 2021, ולאחר מכן "לפי הצורך". העדה ציינה כי לנאשם היה קושי להיכנס לטיפול, שכן "לא היה לו אמון באנשי מקצוע", אולם בתהליך מולה היה "רתום בצורה מרשימה". עוד ציינה כי בטיפול עלו טראומות ואירועים משבריים, לרבות אירוע שהתרחש בהיות הנאשם כבן שבע או שמונה שנים, בביתו, זירת האירוע מושא כתב האישום, דבר אשר הוביל ל "טריגר לחוויה של הצפה והוא חווה את זה כאיום קיומי על חייו, היה חיבור - אנשים ***** מבחינתו זה חי באותו רגע כאילו הוא שם". העדה סיפרה כי במסגרת הטיפול, עלו סימפטומים שכל הנראה קשורים לטראומות שעבר הנאשם, כמו קשיי שינה וחרדות ו-"עבדנו על השהיית תגובה ועל חיבור בין אירועים שחווה לתגובות כיום", בניגוד למנגנוני הגנה שאימץ הנאשם בעבר, כגון שימוש בקנביס כאמצעי מרגיע ו-"פרקטיקות של הישרדות כמו להסתובב בחברה שהיא שולית, שזה מותאם לאופציות שלו לגור באור יהודה". עוד ציינה גב' סידי כי כיום משתפת משפחת הנאשם פעולה עימו, וזאת בניגוד לעבר אז לא זכה הנאשם לתמיכה הנדרשת, ואת ההשפעה החיובית על הנאשם כתוצאה מחיבורו מחדש למשפחתו.

9. הוגש אף מסמך טיפול מסכם מטעם גב' סידי, בו נכתבו דברים דומים לעולה מעדותה לפני. נכתב במסגרתו כי לנאשם: "לא היה קל להפתח ולשתף, אך הנחישות וההחלטה לטפל בעצמו גרמו לכך ששיתף והתמודד עם סיטואציות גדולות ביותר מתוך כנות עמוקה ונסיון אמין ליצירת אמון". הנאשם מסר למטפלת כי האירוע שחווה לפני אירוע האלימות היה מבחינתו "בלתי נסבל, הוא העלה את כל אירועי העבר הטראומטיים שהתרחשו באותו בית... באותם רגעים מבחינתו היה איום ממש על חייו, הוא הרגיש וחשב שבאים לפגוע בו". מסמך זה מתאר בהרחבה את מחויבותו של הנאשם להליך הטיפולי, את העבודה על רכישת כלים לעתיד, לרבות ניתוק מחברה שולית, השהיית תגובות כעס, למידה לתקשר את מחשבותיו ורצונותיו והשתלבות בעבודה ואת התגייסות משפחתו לטיפול. לסיכום נכתב כי: "אירוע הדקירה היה אירוע מזעזע עבור יניר הוא השתמש בו כהזדמנות לטפל בפגיעות ופצעים עמוקים בעצמו וביחסיו עם משפחתו וסביבתו. במשך הזמן אפשר היה לראות מנער - בחור תלוש אשר לא מוצא את מקומו בעולם, יניר לאט לאט מוצא מקום שייכות לעצמו רגשית, פיזית וגם כלכלית".

10. באשר לבקשת המאשימה, להטיל על הנאשם מאסר בפועל, ציינה המטפלת כי מאסר "יהיה נורא ואיום עבורו, זה יחזיר אותו למקומות שהוא לא שייך אליהם ויפעיל טריגרים של טראומות, זה יעשה חזרה אחורה ואי אפשר לתאר את הפגיעה שזה יגרום לו" והדגישה כי הנאשם, שעשה מהלך מאוד משמעותי מהשוליים למרכז החברתי בתור אדם נורמטיבי ומתפקד, זקוק למסגרת כגון של"צ ומבחן, שתציב את יכולותיו.

11. חברו של הנאשם העיד אף הוא, ולדבריו, הנאשם, חברו מילדות, אותו הכיר "כילד פחדן" בוחר דווקא לברוח מסיטואציות ולא להתעמת עם אחרים, ולהבנתו, תגובתו של הנאשם נבעה מפחד: "הוא היה מלא אמוציות, היה נסער". העד ציין כי כיום הוא רואה שינוי משמעותי בנאשם "מבחינת אופי, התנהגות, מבחינת הרצון להתפתח ולהיות אדם טוב יותר בחברה, והוא עובר כעת תהליך מאוד גדול..." הקשור גם במוזיקה. עוד סיפר כי "מדובר בילד עם חלום

ויהיה חבל אם ייזרק לתחתית החברה בגלל טעות שקרתה שלא בהישג ידו ברגע מלא אמוציות".

12. אביו של הנאשם תיאר כי שעבר "שינוי גדול", מסר כי הנאשם עובד בעסק המשפחתי ואת רוב יתרת זמנו מבלה בחדר מוזיקה. האב הדגיש כי השינוי בא לידי ביטוי בהתנהגות ובדיבור, "עבודה בגינה" וכיום "חושב פעמיים לפני שהוא מדבר". בנוגע למאסר בפועל, ציין כי מאסר בפועל "יפיל אותו למטה למטה ממה שהוא נמצא היום", וביקש התחשבות בית המשפט.

13. אחותו של הנאשם, המבוגרת ממנו כבעשור, סטודנטית לעבודה סוציאלית, סיפרה כי מאז המקרה, הנאשם "נפתח" והחל לדבר על הכאב ועל הטראומות שחוה, לרבות אותו "אירוע *****". לדבריה, המשפחה התאחדה ונרתמה לסייע לו בהליך הטיפול אותו הוא עובר, וכיום "הוא מוחזק מהמון בחינות שאנחנו רתומים לשינוי.. גם כמשפחה".

טיעוני המאשימה לעונש

14. בכל הנוגע לנסיבות האירוע, הדגיש בא-כח המאשימה בטיעוניו את החבלות שנגרמו למתלון כתוצאה מהאירוע החמור, לרבות "פגם עורי" ו-"אסתטי" ונזקקתו לטיפול רפואי. נטען כי המאשימה ערה לחלקו של המתלון באירוע, אולם מעשיו של הנאשם, שהצטייד בסכין ועשה בה שימוש, "מלמדים על חומרה יתרה אל מול המצב של המתלון", וזאת בשעת צהריים, דבר המעיד על "תעוזה". המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, שמירה על שלמות הגוף ובטחון הפרט והציבור, על הצורך במגמת החמרה בענישה וטענה כי מתחם העונש ההולם נע בין שנת מאסר לשנתיים.

15. בכל הנוגע לנאשם עצמו, נטען כי כעולה מהתסקיר הראשון מדובר במי שמשתמש באופן קבוע בקנבים, ו"ממקד התנהגותו המקולקלת בהתנהגות המתלון", אינו יודע למסור פרטים על "הסכסוך", לא לקח אחריות מלאה על מעשיו, ואף הפסיק את הטיפול, כך שההליך השיקומי הוא "בראשיתו". משכך, יש למקם הנאשם בשליש התחתון במתחם ולהשית עליו 12 חודשי מאסר בפועל בצירוף ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי ופיצוי למתלון.

טיעוני ההגנה לעונש

16. בכל הנוגע לנסיבות האירוע, נטען כי יוזמו היה המתלון, שהשמיע איומים חמורים כלפי הנאשם, כך שקמה קרבה לסייג ההגנה העצמית. באת-כח הנאשם טענה כי מדובר בעבירה שהתרחשה בתקופת מגפת הקורונה, אנשים רבים היו נתונים בבתיהם והרחוב היה ריק. עוד הדגישה כי מדובר בבית פרטי בו גרים רק הנאשם ומשפחתו, ולא ניתן היה לקרוא לעזרה, כך שאין משמעות רבה לעובדת עיתוי התרחשות האירוע בשעת הצהריים. הסנגורית התייחסה לנזק שהיה צפוי להיגרם וטענה כי לא היה מכוון לאיברים "קריטיים בגוף" בעוד דווקא הנאשם הותקף בראשו באמצעות קסדה: "זה כלי תקיפה לכל דבר שיכול לגרום למותו של אדם". לטענתה, מתחם העונש ההולם מתחיל במאסר שניתן לרצותו גם בעבודות שירות.

17. לטענתה, בכל הנוגע לנאשם עצמו, בעקבות טראומה שחוה בילדותו ***** חש פחד של ממש. הסנגוריה ביקשה לאמץ את עמדת שירות המבחן ולסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, לאור המוטיבציה שהפגין הנאשם במסגרת ההליך הטיפולי, גם בסיוע גורמי חוץ אליהם פנה מיוזמתו.

דברי הנאשם

18. הנאשם, בדבריו האחרונים ביקש סליחת המתלון, ומסר כי המעשה לא היה מוצדק ו-"יש דברים הובילו אותי לשם פוסט טראומה, פחד מגננה עצמית". לדבריו, בעבר היה נטול חברים, לא היה "קם בבוקר" ולא יוצא מביתו וכיום הוא עוסק במוזיקה "אני יודע שאני בעשייה נכונה, בהצלחה". הנאשם ביקש: "רק לא כלא, זה יהרוס אותי, הייתי בכלא צבאי... במקום רע... זה יהרוס לי להביא אותי למגננה ואמוציות".

מתחם העונש ההולם - הערכים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם

19. על פי הוראות סעיף 40ג(א) לחוק, טרם גזירת העונש יש לקבוע, בגין כל אחד מהאירועים שבכתב האישום, מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בענייננו, אין מחלוקת כי מדובר באירוע אחד, תחום בזמן ובמקום.

20. הערכים החברתיים שנפגעו נוגעים לצורך להבטיח את שלמות הגוף ולמנוע פתרון סכסוכים בדרך אלימה. מידת הפגיעה בהם, בנסיבות העניין, אליהן אדרש בהרחבה, ולנוכח טיב הפגיעות שנגרמו למתלון, מצויה בדרגה בינונית-נמוכה.

מתחם העונש ההולם - נסיבות ביצוע העבירה

21. על פי הוראות סעיף 40ט(א) לחוק קובע כי על בית המשפט להתחשב בקביעת העונש ההולם, בנסיבות ביצוע העבירות, מקלות ומחמירות כאחד, הקשורות בביצוע העבירה "ככל שסבר שהן משפיעות... על אשמו של הנאשם".

תכנון העבירה, השפעת המתלון עליה והסיבות שהובילו את הנאשם לביצועה (סעיפים 40ט(א)(1), (2) ו-(5) לחוק):

22. מדובר באירוע שלא תוכנן על ידי הנאשם, הוא לא יזמו ומעשיו, מבלי לגרוע ממשמעותם ומחומרתם, כמו גם מהסיכון הנשקף מהם, באו כתגובה להתנהלות מאיימת וחמורה של המתלון, שלא רק ששלח הודעות שתוכנן פגיעה צפויה בחיי הנאשם ובשלומה של אמו, אלא הגיע בסמוך לכך, לבית הנאשם, יחד עם חברתו. המתלון הוא מחולל האירוע שהתניע את התנהלותו העבריינית של הנאשם, ובהתאם להוראות סעיף 40יג(ג) לחוק אני מקבלת את טענת הסנגורית לפיה אם הנאשם, שאף כלפיה הופנו האיומים, שהתה בבידוד בעת הזו בבית, על אף שפרט זה לא הוזכר בכתב האישום המתוקן, טענה הנתמכת בעולה מהמסמכים הרפואיים שהוגשו.

23. במסרונים שנשלחו ציין המתלון, במפורש, כי יגיע עוד חמש דקות ואז יהרגו ויפגעו באמו; אמר ועשה. לכך השלכה ממשית על הלך רוחו של הנאשם ועל תחושת הדחיפות והחרדה שחש. נתון רלבנטי ומשמעותי לזכות הנאשם נוגע לעובדה כי על פי עובדות כתב האישום המתוקן יצא מביתו רק לאחר הגעת המתלון ו-נ' לחצר הבית ממש.

הקרבה לסייג לאחריות פלילית (סעיף 40ט(9) לחוק):

24. הנאשם הודה במיוחס לו. עם זאת, נטען כי קיימת קרבה לסייג לאחריות הפלילית, המשליכה על קביעת מתחם העונש ההולם. המאשימה, לשאלתי, מסרה כי אין לה "מה להוסיף" בעניין זה.

25. הפסיקה הכירה בששה תנאים, מצטברים זה לזה, לשם הקמתו של סייג ההגנה העצמית הקבוע בסעיף 34 לחוק, ואלה הם: ראשית, קיומה של תקיפה שלא כדין; שנית, קיומה של סכנה מוחשית לפגיעה בחייו, בחירותו בגופו או ברכושו, של האדם המתגונן או של זולתו; שלישית, מיידיות, דהיינו על ההגנה להתבצע רק מרגע שהמעשה דרוש באופן מיידי על מנת להדוף את התקיפה, ועליה להיפסק מרגע שלא נדרש עוד מעשה התגוננות על מנת להדוף את התקיפה; רביעית, שהאדם המתגונן לא הביא בהתנהלותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים; חמישית, נדרשת פרופורציה - יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק הצפוי מן התקיפה; שישית, קיומה של נחיצות, קרי - טענת הגנה עצמית תקום לו לאדם רק כאשר לא היתה לו אפשרות להדוף את התקיפה בדרך אחרת, פוגענית פחות (ע"פ 4784/13 סומך נ' מדינת ישראל, פסקה 162 (18.2.2016)).

26. המתלון הגיע לבית הנאשם, לאחר השמעת איומים חמורים, יחד עם אחרת, בסמיכות להשמעתם, עמוד 4

והבטחתו להגיע "תוך חמש דקות", לשם פגיעה בנאשם ובאמו, אכן מומשה, והיה בה להצביע על רצינות כוונותיו, ולו בתפיסת הנאשם את מצב הדברים. בנסיבות אלו, על אף שהמתלון לא החל "בתקיפה שלא כדין", יש יסוד ממשי לקביעה כי הנאשם חש סכנה ממשית לפגיעה בחייו ובחיי אמו.

27. חשש זה, בנסיבותיו, לאור אירוע אלים וטראומטי שעבר בילדותו באותו מקום ממש, שלא היה במחלוקת ועליו העידה המטפלת, גובר אף יותר ומשמעותי, שכן, יש לקבל טענת ההגנה, המגובה בהתרשמות המטפלת, ולפיה, בעת המעשה שיוחס לו, היה הנאשם מוצף בזיכרונותיו הקשים. פעולותיו נבעו גם כתוצאה מהשלכות זיכרונות אלה, בעודו חשוף לאיומים קשים ומוחשיים, שהיה בסיס לא מבוטל להניח כי יתממשו, נוכח הגעת המתלון לחצר ביתו. ואכן, מהמסמך שערך ד"ר בואקני *****.

28. ועדיין, הנאשם בחר שלא להסתגר בביתו, ולא לקרוא לסיוע משטרה או מטעם גורמים אחרים, אלא יצא לעבר המתלון ונ', אכן - רק לאחר הגעת השניים לחצר הבית, ותקף את המתלון, מבלי שזה ביצע פעולה נוספת המקדמת היתכנות מימוש האיום. כתב האישום המתוקן אינו מצביע כלל על כך שהנאשם הביא על עצמו את מעשי המתלון, אך ברור כי מעשיו אינם פרופורציונליים, נחוצים או מידתיים באופן המקים את הסייג הקבוע בחוק, ואף ההגנה לא טענה כך.

29. במסגרת ע"פ 5703/22 **בן ציון נ' מדינת ישראל** (9.11.2022) הקל בית המשפט העליון בעונשו של אדם שדקר המתלון בבטנו, לאחר שזה נכנס לביתו, וזאת בין היתר, בשל כך שמדובר במקרה הקרוב לסייג ההגנה העצמית (שם, פסקה 14). נקבע בע"פ 9062/12 **חבה נ' מדינת ישראל**, פסקה 25 (12.5.2014): "**אדם שאינו עומד בתנאי ההגנה העצמית, אך חלקם מתקיים, הריהו ראוי על כל פנים להתחשבות בנסיבות המיוחדות שהובילו למעשיו**..." (ההדגשות הוספו, ש.ב.). בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער תוך שציין: "דומני כי עלינו להתערב בגזר הדין על מנת ליתן משקל ראוי לאיום וללחץ שבהם היה המערער נתון. כפי שטען ב"כ המערער, אין זה מקרה "קלאסי" של "תת-תרבות הסכין". אין מדובר בסכסוך כספי שהסלים לאלימות ונגמר ברצח, אלא באיום ממשי וקונקרטי מצדו של המנוח על חייו של המערער, איום שגרם לתגובה, אמנם קיצונית וחמורה, מצד המערער" (שם, פסקה 30; ההדגשות הוספו, ש.ב.).

30. דברים אלה, בהתאמות הנדרשות, יפים אף לענייננו. קיימת קרבה ממשית לסייג ההגנה העצמית, נוכח התנהלותו המאיימת והמוחשית של המתלון, והגעתו לבית מגורי הנאשם, שם שהתה אף אמו. קרבה זו לסייג משליכה מהותית ומשמעותית על חומרת מעשה העבירה ואשם הנאשם, ובהתאם להוראות סעיף 40ט(9) לחוק יש להתחשב בה בעת קביעת המתחם.

הנזקים שנגרמו למתלון (סעיף 40ט(א)(4) לחוק):

31. הנאשם עשה שימוש בסכין עצמה, יותר מפעם אחת, פגע במתלון, וגרם לו הנזקים המתוארים בכתב האישום. עיון במסמכים הרפואיים מעלה כי המתלון נזקק לחיטוי פצעיו ולתפירתם, לחיסון והוא שוחרר "במצב כללי יציב", תוך הוראה ליטול תרופה אנטיביוטית על פי מרשם; עיניו אף בתמונות המתלון, בהן ניכרו סימני פגיעה ודימום. מבלי לגרוע מחוויתו הקשה והטראומטית של המתלון עצמו, והכאב העז שוודאי הסבו לו פצעיו, מעשי הנאשם לא גרמו לנזק מהותי לטווח ארוך, ואף לא הוצג לפני כי בחלוף זמן נותרו צלקות על גופו. בכך יש להעיד על עצמת הפגיעה והתקיפה, ולהשליך, באופן שאינו מבוטל, על מידת אשמו של הנאשם. ועדיין, פגיעת סכין בגופו של אדם עשויה להוביל לסיבוכים ולהחמרה, ויש לציין כי המתלון נפגע בחלקו הטרלי של ירכו השמאלית, אזור עתיר בכלי דם, פגיעה העשויה להוביל אף למוות (דנ"פ 404/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (15.4.2015)). יש לשקול, אפוא, לחומרה, אף את הנזק שהיה עשוי להיגרם כתוצאה משימוש הנאשם בסכין וזה, כאמור, עשוי להיות חריף ולהוביל לפגיעה קשה, אף בחיים (סעיף 40ט(א)(3) לחוק).

32. מטעם המתלון, שנכח במועד שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, הוגשה הצהרת נפגע עבירה, תמציתית בהקפה. נביאה במלואה: "לפני כשלוש שנים נקלעתי לסיטואציה שנמנעתי לקחת בה חלק בעקבות מריבה בין גורם א' לגורם ב'. מצאתי את עצמי חלק מבחירה בחרתי להתערב ולנסות להרגיע את הדברים בכך שלא יחמירו נגרם לי נזק פיזי ונפשי עד כדי כך שגם ביומיום שלי זה מלווה אותי. לעיתים קרובות יוצא לי לראות את האדם שדקר אותי וכל מה שעולה בגופי אלו אותן תחושות ורגשות שחשתי באותם רגעים בסיטואציה. לא צריך להגיד יותר מדי זה שם אותי במקום לא נעים, לא אז וגם לא היום. הכוונה שלי היתה רחוקה מלהגיע לסוף כזה". מבלי להידרש לטענותיו בנוגע לסיבת

התערבותו ומניעה, שחלקן אינן עומדות בהלימה לעובדות כתב האישום המתוקן, ודאי שניתן לקבל כי האירוע מלווה אותו, עד עצם היום הזה, ונזקיו כתוצאה ממנו אינם מתמצים בפגיעות הפיזיות שספג. לדברים משנה תוקף נוכח גילו הצעיר של המתלונן, כבן 18 שנים ומחצה בלבד, בעת האירוע.

33. במסגרת נסיבות ביצוע העבירה אקח בחשבון, אף את עובדת פציעתו של הנאשם במהלך האירוע. התנהלות הנאשם - אכן פסולה - נבעה מהגעתם של המתלונן ו-נ' לביתו הוא, לאחר השמעת איומים חמורים ולאחר שתקף את המתלונן בסכין, הותקף על ידי נ', שהטיחה קסדה בראשו. בנסיבותיו המיוחדות של האירוע, ומבלי לגרוע מאחריות הנאשם לו, לא ניתן לנתק הפגיעה בו עצמו לחלוטין מהתנהלות המתלונן ו-נ'. מדובר, יש לציין, בחבלה שאינה פשוטה, כרוכה בסיכון של ממש לשלום הנאשם (עפ' 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (27.10.2011)), שנוזק לחיטוא החתך ולתפירתו בסיכות, וגם לכך - במידה הראויה והמאוזנת, ובמכלול הדברים - יש ליתן הדעת.

מתחם העונש ההולם - מדיניות הענישה

34. בסופו של יום, על אף התנהלות המתלונן, הנאשם הוא שבחר להצטייד בסכין ולעשות בו שימוש: "רבות דובר בפסיקה על החומרה הרבה שבתת תרבות הסכינאות. תופעה זו פושה לצערנו גם בקרב בני נוער והיא טומנת בחובה סכנות רבות לחיי האדם, לשלמות גופו ולסדר הציבורי" (רע"פ 1573/11 **פלונית נ' מדינת ישראל** (24.5.2011)). בהצטיידות בסכין, ושימוש בה, יש משום מכפיל כח המגביר פוטנציאל האלימות ופוטנציאל הנזק.

35. הצדדים הציגו פסיקה לתמיכה בטיעוניהם בהקשר טווחי הענישה. יוער, כי ככלל, מפסיקה זו עולה כי בצד העונש שנגזר על הנאשמים, חויבו בפיצוי, בסכומים שונים, לקרבן העבירה.

36. התביעה הפנתה למספר החלטות.

רע"פ 4574/17 **אבו עראר נ' מדינת ישראל** (23.8.2017): המבקש הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות איומים ופציעה כשהעברין מזויין, וזאת על רקע דקירתו את המתלונן לאחר סירובו לבקשתו לפנות את חסימת גישה המבקש לביתו ואיומיו כי "יראה לו מה זה"; המתלונן איבד הכרתו ונגרמו לו מספר פציעות, לרבות בבטנו. בית המשפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-36 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם, בעל עבר פלילי, שלגביו נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית, 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בצירוף ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו של המבקש באשר לחומרת העונש ואף בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה, תוך קביעה כי העונש שהושת הוא "ראוי ומאוזן".

רע"פ 5655/13 **עמרם נ' מדינת ישראל** (20.11.2014): המבקש הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של חבלה או פציעה כשהעברין נושא נשק קר, בכך שלאחר שהציע לו המתלונן לשתות עמו בקבוק אלכוהול, חבט בראשו באמצעות בקבוק, אותו הטיח לאחר מכן בראש המתלונן, וגרם לו לחתך עמוק בפניו. בית משפט השלום השית על המבקש, צעיר כבן 18 שנים וחצי, ללא עבר פלילי, 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, בצירוף ענישה נלווית. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורה של המדינה על קולת העונש והשית על המבקש שנת מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור, תוך קביעה כי עונש של ביצוע עבודות שירות "מקל מדי", בהינתן הפגיעה במתלונן, וזאת על אף הליך שיקומי מוצלח.

ת"פ 22854-06-17 **מדינת ישראל נ' אבו סריס** (4.12.2017): הנאשם הורשע על פי הודאתו, בביצוע עבירה של פציעה כשהעברין מזויין בכך שבמהלך ויכוח דקר את שותפו לדירה, לרבות באוזנו ובלחיו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 15 ל-36 חודשים והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה נלווית.

ע"פ 1508/16 **אמסלם נ' מדינת ישראל** (18.8.2016): הנאשם פנה למתלונן, דר רחוב, בעודו אוחז מוט ברזל, על רקע ויכוח בנוגע לשהייתו במקום. הנאשם תקף את המתלונן בכך שנתן שתי מכות אגרוף בפניו של המתלונן וחבט בראשו באמצעות מוט הברזל. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה של שמונה חדשים, אך ערעורו לבית המשפט העליון התקבל בדעת רוב, והעונש הומר למאסר לתקופה של חצי שנה, שירוצה בעבודות שירות, תוך סטיה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, לאור המלצת שירות המבחן ונטילת האחריות.

ע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (20.9.2018): המערער, צעיר ללא עבר פלילי, דקר את המתלונן בפניו והורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות. בית המשפט המחוזי לא אימץ את המלצת שירות המבחן להסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, אך ערעור התקבל ובבית המשפט העליון נקבע כי יש להקל עם המערער לשם מיצוי ההליך השיקומי, כך שעונשו הועמד על חצי שנת מאסר, שתרוצה בעבודות שירות.

ת"פ 244-09-15 (מחוזי-ים) **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (7.10.2019): נאשם 1 הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ופציעה. נקבע, כי הגיע לשוק בו עבדה אמו, לבקשתה, לאחר סכסוך בינה לבין המתלונן, מצויד בנשק שהיה ברשותו בשל היותו חייל, ולאחר שהכה המתלונן את אמו, ירה נאשם 1 לכיוון רגלו ופגע בה. בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם, בשל שיקולי שיקום, ובין היתר נלקחה בחשבון העובדה כי הנאשם 1 היה קרוב בעבר לאלימות, וסבל מפוסטראומה שהציפה אותו במהלך האירוע. הנאשם נשלח לממונה על עבודות השירות; החלטתו הסופית של בית המשפט לא הוצגה לעיוני, ולא ניתן לאתרה במאגרי המידע, אך עולה מהם כי לא הוגש ערעור על גזר הדין.

ת"פ 44605-10-15 (מחוזי ב"ש) **מדינת ישראל נ' אדנה** (24.8.2017): הנאשם, צעיר ללא עבר פלילי, הורשע, על יסוד הודאתו, בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. במקרה זה, במהלך ויכוח שלף הנאשם חפץ חד ודקר את המתלונן שתי דקירות בפלג גופו העליון ונמלט מהמקום. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, בשל נסיבותיו המיוחדות של המקרה, הקרובות לסייג, לרבות ניסיון המתלונן להכותו וסירובו לעזבו. על הנאשם הושת עונש מאסר לתקופה של חצי שנה, שירוצה בעבודות שירות, בצד ענישה נלווית.

תפ"ח (מחוזי חי') 35109-11-13 **מדינת ישראל נ' איפראימוב** (9.7.2015): הנאשם הורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בכך שדקר את המתלונן על רקע סכסוך קודם וגרם לו לפציעות רבות, לרבות בבטנו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל, אך סטה ממנו, משיקולי שיקום, וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה נלווית.

לאחר שמיעת הערות בית המשפט חזרה בה המדינה מערעורה על קולת העונש (ע"פ 6048/15 **מדינת ישראל נ' איפראימוב** (21.3.2016)).

ת"פ 28049-04-13 (מחוזי חי') **מדינת ישראל נ' פלוני** (5.2.2014): הנאשם, כבן 19 שנים בעת האירוע, ללא עבר פלילי, הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בכך שהכה את המתלונן

באמצעות אלת עץ וגרם לו שבר בראשו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין חצי שנת מאסר בפועל, שירותו בדרך של עבודות שירות, לשלושים חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הושת 6 חודשי מאסר שירותו בעבודות שירות, בצירוף ענישה נלווית.

38. עיינתי בפסיקה שהוגשה מטעם הצדדים וכן במספר פסקי דין נוספים.

39. מגמת הפסיקה בכל הנוגע לעבירות שבוצעו באמצעות סכין, מחמירה: "... לתופעה הפסולה שזכתה בפסיקתנו לכינוי "תת-תרבות הסכין" שבמסגרתה צעירים עושים שימוש בכלי משחית במסגרת תגרות אלימות ולשם פתרון סכסוכים... תופעה זו דורשת הוקעה ועליה לגרור בצידה ענישה מחמירה שתשקף הן את העונש ההולם למידת הפגיעה בפועל בנפגעי העבירה, הן את פוטנציאל הנזק של המעשים שעלולים להסתיים בתוצאה קטלנית ותרתיע מפני ביצוע מעשים דומים" (ע"פ 121/16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פסקה 10 (11.2.2016)).

40. בצד זאת, וכפי שצוין בענין **עמרם** שלעיל, "הענישה ביחס לאירועי דקירה מעין זה שלפנינו מגוונת וניתן למצוא בה גם ענישה של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות". כך, למשל אוזכר במסגרתו עניין **ברזינסקי** (ע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' ברזינסקי** (22.3.2010)) בו דחה בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת עונשו של אדם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות חבלה חמורה ותקיפה, בכך שבעת ויכוח שהתרחש על חוף כנרת, שבר בקבוק על ראשו של אחד מחבריו וחתך באמצעות הבקבוק השבור את פניו של האחר. על הנאשם הוטל עונש של חצי שנת עבודות שירות, בשל הליך שיקומי שעבר, ובית המשפט העליון, בדחותו ערעור המדינה על קולת העונש, קבע, כי על אף חומרת העבירה ומדיניות הפסיקה המחמירה: "ישנם שיקולים רבים לקולה כפי שפירט בית המשפט המחוזי, ובראשם לטעמנו הליך השיקום המוצלח שהמשיב מממן מכיסו, כפי שפורט בתסקיר שירות המבחן".

41. אפנה גם לעניין ת"פ (שלום ב"ש) 6118-07-20 **מדינת ישראל נ' דאנה** (28.4.2021) בו ביטל בית המשפט השלום את הרשעת הנאשמים, צעירים ללא עבר פלילי, טרם גיוס לצבא, בעבירת תקיפה בנסיבות מחמירות והשית עליהם עונש שרכיבו המרכזי הוא עבודות לתועלת הציבור. מדובר היה בתקיפה על רקע סכסוך בנוגע לחנייה, בה נטלו חלק מספר מעורבים, ונעשה במסגרתה שימוש באלה ממתכת, שהוביל לפציעות המתלוננים, כאשר נקבע במפורש כי לתקיפה לא קדמה התגרות, "ומדובר בבריונות לשמה". אף כי נקבע מתחם ענישה בין חצי שנה לשנת מאסר וחצי, מצא בית משפט השלום לחרוג ממנו, בשל שיקולי שיקום משמעותיים, והשית על הנאשמים עונשי של"צ ופיצוי. ערעור המדינה התקבל אך בנוגע לשאלת ההרשעה, כאשר העונש נותר על כנו, בתוספת מאסר מותנה וזאת בהסכמת שני הצדדים (עפ"ג (מחוזי ב"ש) 24509-06-21 **מדינת ישראל נ' דאנה ואחרים** (6.7.2021)).

סיכום עד כאן

42. את האירוע מושא כתב האישום לא ניתן לכלול, ודאי לא באופן מובהק, בגדר משפחת התיקים אליה יש להתייחס כמשקפת התופעה המסוכנת של "תת-תרבות הסכין". זאת, בשים לב להתנהלות המתלונן, ולקרבה לסייג ההגנה העצמית, הנובעת גם מנתוני האישיים של הנאשם, והטראומה שחווה בילדותו, בביתו, שאף על רקעה הגיב כפי שהגיב.

43. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו, ומידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ובעיקר: לנסיבות ביצוע העבירה, על ייחודן הרב, מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין עונש מאסר לתקופה של מספר חודשים שיכול וירוצה בעבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר, בצד מאסר מותנה, ופיצוי קרבן העבירה.

גזירת עונשו הנאשם בתוך המתחם

44. בגזירת עונשו של נאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

45. הנאשם יליד אפריל 1999. במועד האירוע טרם מלאו לו 21 שנים; לגיל צעיר זה משמעות בה הכיר אף עמוד 8

המחוקק, שכן על פי סעיף 1(1) לאכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), תשכ"ד-1964 קמה חובה לקבל תסקיר בעניינו, נוכח עתירת המאשימה למאסר בפועל. כיום הוא כבן 23 שנים ועשרה חודשים. לא יכולה להיות מחלוקת כי הנאשם, אז וכיום, צעיר מאוד, בראשית חייו.

46. הנאשם נעדר רישום פלילי (סעיף 40א(11) לחוק). כפי שהובהר במסגרת הטיעונים לעונש זוהי הסתבכותו היחידה ואין לחובתו תיקים נוספים; בצד זאת, על אף שהדבר לא הוזכר בסיכומי טענות המאשימה לעונש, עולה מהתסקיר כי בעברו שתי הרשעות שעניינן היעדרות מהשירות הצבאי, והנאשם אף הזכיר מאסרו בבית כלא צבאי בבקשתו להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח.

47. אשר לנטילת האחריות (סעיף 40א(4) לחוק): הנאשם הודה במיוחס לו, חסך בזמן שפוטי והתנהלותו מנעה את הצורך בעדות המתלונן, כמו גם נ', שיש להניח שהיה נדרשים במסגרתה גם לקושי - הרב - בהתנהלותם הם. הנאשם אף הביע צער על הפגיעה במתלונן.

48. אשר להשלכת העונש על הנאשם (סעיף 40א(1) לחוק): בשל גילו הצעיר והתנהלותו הנורמטיבית שהאירוע מושא כתב האישום הוא החריג לה, הכנסת הנאשם לבית האסורים כעתירת המדינה אכן עשויה לפגוע בו ולגרום להתדרדרותו. ***** נכון למועד טיעוני הצדדים לעונש, לנאשם רישיון להחזקת תפוחית קנביס בשל מצבו זה. יוער, כי גם בנוגע למאסר בעבודות שירות, בשל רקעו הנפשי של הנאשם נמצא כשיר להן, אך במגבלות.

49. אשר לחלוק הזמן (סעיף 40א(10) לחוק): אף כי כתב האישום הוגש בסמוך לביצוע העבירה, עד מועד מתן גזר הדין חלפו כמעט שלוש שנים. מדובר בפרק זמן בעל משמעות, במסגרתו עבר הנאשם שינוי מהותי וסיגל לעצמו דפוסי נורמטיביים ופרודוקטיביים, שיש להתחשב בהם בעת גזירת העונש.

50. אשר ליתר המעורבים באירוע: לבקשתי, הודיעה המאשימה כי כנגד המתלונן נפתח הליך הסדר מותנה בגין עבירת איומים (והתיק כנגד נ.ד. נסגר בשל העדר ראיות). לא ניתן לקבוע, ואף הדבר לא נטען, כי מדובר באכיפה בדרגית המצמיחה הגנה מן הצדק, אלא שהעובדה כי מחולל האירוע לא הועמד לדין פלילי על רקע דרישת המאשימה כי הנאשם יכלא מאחורי סורג ובריח, מעוררת קושי בנסיבותיו המיוחדות של תיק זה, ובעיקר על רקע קביעותי בעניין התנהלות המתלונן והקרבה לסייג. גם בכך יש להתחשב בעת גזירת עונשו של הנאשם.

51. הנאשם היה נתון במעצר בין הימים 28.3.2020 - 1.4.2020. בנוסף, היה נתון בתנאים מגבילים בדמות מעצר בית בפיקוח, בתוספת שעות "התאווירות", תנאים שהוסרו ביום 21.3.2021, כעבור כשנה. לימי מעצרו של הנאשם (ועמדנו על הקושי הרב בנתוניו הוא בכליאתו), כמו גם למגבלות בהן היה נתון במשך תקופה לא מבוטלת, יש ליתן משקל מסוים בעת גזירת עונשו (ע"פ 7768/16 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2016)).

52. הנאשם לקח אחריות על מעשיו, שיתף פעולה עם שירות המבחן ואף נטל חלק בהליך טיפולי פרטי עליו שילמו הוא ומשפחתו (נתון שהוביל להקלה בעונשו של ברזינסקי, כאמור לעיל). נקודת הפתיחה: גיל צעיר מאוד, העדר עבר פלילי ומצב נפשי מורכב - חווית ילדות טראומטית ביותר, שגם על רקעה בוצעה העבירה המיוחסת לו, פועלת לזכותו של הנאשם (ראו גם החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעניין כהן שלעיל). מכל האמור לעיל, יש למקם הנאשם בקצהו של חלקו התחתון של מתחם הענישה; אף המאשימה סברה כי יש למקמו בשליש התחתון של מתחם זה.

סטיה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום

53. נוכח קביעת מתחם העונש ההולם, היה עליו לרצות עונש מאסר, קצר אמנם, שירוצה בדרך של עבודות שירות, ואכן אף נתבקשה - ונתקבלה - עמדת הממונה על עבודות השירות לפיה הנאשם כשיר לבצען, במגבלות, בשל רקעו הנפשי.

54. אלא שלאחר ששקלתי מכלול הנתונים, ועיינתי במסמכי התיק, מצאתי כי יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם, בשל שיקולי שיקום.

55. אין מחלוקת כי הפעלת סמכות בית המשפט לפי סעיף 40ד(א) לחוק לחריגה ממתחם ענישה ככל שמצא כי הנאשם "השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם" תעשה בצמצום, לבל יהפוך החריג לכלל עצמו (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022)). בין היתר, בהערכת סיכוי השיקום, יש לשקול, את המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם, הליך של גמילה מהתמכרות, השתלבות בהליכי טיפול, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה, הבעת חרטה כנה והפגנת אמפטיה לקרבן (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018)). בענין קרנדל נקבע גם כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישום הסעיף, תוך הקפדה כי העונש שייגזר לא יפגע באופן ממשי בסיכוי השיקום. בענין קרנדל אף נקבע כי לעמדת שירות המבחן בנוגע לסיכוי השיקום חשיבות מרכזית.

56. שירות המבחן מצא כי במקרה זה קיימת חשיבות להעדפת האפיק השיקומי על מנת לאפשר לנאשם להמשיך בדרך הטיפולית בה החל, והמליץ על צו מבחן ועבודות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות.

57. חשוב להעיר: הנאשם, סמוך מאוד לאחר פתיחת ההליך המשפטי, פנה לסיוע גורמים פרטיים, ובטיפול זה התמיד, באופן רציף ואינטנסיבי במשך כשנה, וגם לאחר מכן המשיך בו "בתדירות משתנה לפי היכולת והצורך" (ראו מסמך הטיפול המסכם). הנאשם הופנה לשירות המבחן עוד במסגרת הליכי המעצר, ביחידה להתמכרויות באור יהודה ואף נטל חלק, עצמאית, בטיפול פרטי במסגרת "יתד". בשלב זה, עוד טרם הפניית הנאשם לשירות המבחן בהליך העיקרי, כך על פי התסקיר, הפסיק הנאשם "במפתיע" את ההליך הטיפולי, ולא שוכנע לשוב אליו. שירות המבחן התרשם כי הוא נעדר מוטיבציה פנימית ולא ביקש הארכת צו פיקוח המעצרים שניתן; על פניו, גם בתקופה זו המשיך הנאשם בהליך טיפולי פרטי.

58. לאחר הודאתו בכתב האישום המתוקן הופנה הנאשם, פעם נוספת, לשירות המבחן. נקודת המוצא בהליך הטיפול שערב הנאשם בשירות המבחן היתה התרשמות גורמי המקצוע מצעיר שהתמודד לאורך השנים עם קשיים רגשיים כשברקע אירוע טראומטי מילדותו, מורכבות ביחסיו עם בני המשפחה וקשיים חברתיים. באותה העת השתמש הנאשם, בקביעות, בקנביס. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים עברייניים קבועים וכי העבירה שביצע אינה אופיינית לו; עם זאת, עלה כי הנאשם תפס עצמו כקרבן והתקשה לקבל אחריות מלאה על חלקו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם זקוק להכוונה ולסיוע והמליץ על דחיית הדיון למשך ארבעה חודשים, לצורך שילובו בהליך טיפולי. בספטמבר 2022 עתר שירות המבחן לדחיה נוספת, שכן "בשל רשימת המתנה ארוכה" טרם שולב הנאשם בקבוצה טיפולית. בצד זאת, עלה, כי מזה מספר חודשים הנאשם נמצא בקשר עם מטפלת פרטית, ולהליך זה גויסו אף הוריו, לבקשתו.

59. תסקירו המסכם של שירות המבחן הוגש בחודש דצמבר 2022. בשלב זה סיים הנאשם את הקשרים הטיפוליים הנוספים בהם נטל חלק, לאחר שבתסקיר שהוגש בחודש ספטמבר 2022 הובהר לו כי קיימת בעייתיות "בריבוי מטפלים". שירות המבחן תיאר, כי הקבוצה הטיפולית בה נטל הנאשם חלק במסגרת שירות המבחן תרמה לו, והוא הצליח להכיר בדפוסים בעייתיים בהתנהגותו ואף "ביטא נכונות להמשיך בתהליך הטיפול כשמבין כי נמצא בראשית הדרך". ממנחת הקבוצה נמסר כי הנאשם אכן הגיע למפגשים בקביעות, שיתף פעולה באופן מעמיק ו-"הצליח לקיים שיח כן ואותנטי..." ואף "גילה פתיחות לעמדות שונות". בצד זאת, הרושם שהתקבל הוא נטיה להתנהל באופן אימפולסיבי ועל כן הנאשם "זקוק להמשך התערבות טיפולית במסגרת הקבוצה על מנת לצמצם את גורמי הסיכון ולאפשר לו לקבל מענה רגשי שנחוץ לו".

60. כגורמי סיכון מצא שירות המבחן את נטיית הנאשם לתפוס עצמו כקרבן ולייחוס אחריות למתלונן, לקשיי תפקוד שלא טופלו ולעובדה כי משפחתו אינה מהווה גורם תמיכה והכוונה "חזק דיו". בהקשר גורמים אלה, אליהם נדרשה גם המאשימה, אציין כי איני סבורה כי עצם ייחוס האחריות למתלונן מלמד על העדר חרטה אמיתית או מצביע על קושי מהותי בהליך הטיפולי, שכן המתלונן, אכן, הוביל בהתנהלותו להתפתחות האירוע. דפוס הפעולה שבחר הנאשם לשם התמודדותו עם הסיכון שיצר המתלונן פסול ופלילי, אך קיים צדק בטענתו בנוגע לייחוס אחריות למתלונן. אשר לענין העדר התמיכה המשפחתית, התרשמתי כי משפחתו של הנאשם, שאביו ואחותו אף העידו לפני, מגויסת כיום לטיפול בו, ועולה בבירור מדברי המטפלת, כי הנאשם השכיל להבין כי חיזוק הקשר עם קרוביו חשוב ומשמעותי לשם שיקומו, ופעל בהקשר זה באופן שאכן הביא לשיפור היחסים.

61. בבחינת גורמי הסיכוי נמצא עצם החרטה שביטא הנאשם על הפגיעה שגרם במעשיו, שיתוף הפעולה עם גורמי טיפול בשנים האחרונות ועם שירות המבחן, כמו גם התמדתו בעבודה במסגרת העסק המשפחתי.

62. בסופו של יום, לעמדת שירות המבחן, הסיכון הנשקף מהנאשם נמוך ואף אם תתרחש אלימות, תהא זו בדרגה נמוכה, על רקע הערכתו כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסים עבריינים קבועים וכי ההליך המשפטי היווה עבורו גורם מרתיע ומדבר. יוער, כי גם מהמסמך שערך ד"ר בוקאני עולה כי לא נשקפת מהנאשם מסוכנות.

63. הנאשם עבר הליך טיפולי ממושך, והשקיע מזמנו ומכספו גם בטיפול שאינו במסגרת שירות המבחן, עניין המצביע על רצינותו והבנתו כי עליו להידרש לשורשי התנהלותו לשם מניעת הסתבכויות פליליות נוספות בעתיד. ההליך עליו העידה המטפלת ממושך ומעמיק וניכר כי הנאשם התגייס אליו ברצינות רבה, נגע במהלכו בנקודות כואבות ביותר בנפשו, הקשורות לעברו, לפגיעות שחוזה וליחסיו עם משפחתו, והכל במטרה לערוך שינוי מהותי בחייו.

64. איני סבורה כי יש לקבל טענת המאשימה לפיה מדובר בהליך טיפולי הנמצא בראשיתו, אף כי בצד זאת אכן על הנאשם לצעוד עוד כברת דרך ארוכה. גב' סידה העידה ממושכות, ואף הוגש מסמך מסכם מטעמה, המלמד על הליך טיפולי מרשים, כזה אינו שגרתי כלל ועיקר, שהניב פירות משמעותיים בדמות חידוש הקשר המיטיב עם משפחת הנאשם וניהול אורח חיים תקין, תוך ניתוק מקבוצות שוליות. ממילא, על מנת לחרוג ממתחם העונש ההולם אין צורך בקביעה כי השיקום הוא עניין גמור ומוחלט, אלא להצביע על קיומו של סיכוי ממשי לכך שהנאשם השתקם; זוהי בדיוק התמונה העולה גם מתסקירי שירות המבחן ומהמלצתו הסופית.

65. הנאשם ***** , על רקע אירוע נורא, שלא היה שנוי במחלוקת, ולדברי המטפלת, שלא אותגרו, וממילא מקובלים עלי במלואם, עומד אירוע זה ברקע שורשי התנהלותו מושא כתב האישום. ההליך הטיפולי שעבר, בעיקר מול המטפלת, משמעותי ביותר, והוא הוכיח רצינות במהלכו. הלכה למעשה: הוא ניתק קשריו העבריינים, רכש כלים להתנהגות עתידית טובה יותר, והגורמים המקצועיים, הן שירות המבחן, הן המטפלת הפרטית, סבורים כי קיים סיכוי ממשי ומשמעותי לשיקומו המלא.

66. אני סבורה כי האינטרס הציבורי יצא נשכר, בנסיבות אלו, מאי-הטלת עונש מאסר, גם בעבודות שירות, על הנאשם. עונש של עבודות לתועלת הציבור, בהיקף נרחב, יותר מזה שהומלץ על ידי שירות המבחן נוכח חומרת המעשה, שווה ערך כמעט למספר חודשי מאסר, הוא עונש מוחשי שיש בו מענה מספק לאינטרס הציבורי המחייב ענישה הולמת למעשי הנאשם. ונזכיר: הפסקת העבודות, או אי עמידה בתנאי הצו, עשויות להוביל לגזירת דינו של הנאשם מחדש, ובכך טמון הבט הרתעתי מובהק, בצד קידום ההליך הטיפולי.

67. אין מדובר בהקלה, לשם הקלה, רק בשל היות הנאשם ראוי לה, אלא בענישה שיש בה על מנת לקדם את הליך השיקום לגופו. ראשית ועיקר, עבודות לתועלת הציבור הן עונש חינוכי-שיקומי במהותו. הן מאפשרות לנושא בהן להמשיך בשגרת חייו, בניגוד לעונש מאסר בעבודות שירות. בהקשר הנאשם שגרה זו כוללת את עבודתו, הקשר שהתחדש עם משפחתו ועיסוקו במוזיקה, רכיבים רלבנטיים ומהותיים להליך השיקומי. ענישה זו, בליווי שירות המבחן ובתוספת צו מבחן, תקדם את ההליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן, כאמור בהיקף מצטבר העומד בהלימה, או קרוב לכך, לעונש מאסר בעבודות שירות. לכך יש להוסיף כי האפשרות לחשיפה לאוכלוסייה עבריינית במסגרת ביצוע של"צ נמוכה יותר, מטבע הדברים, מזו הקיימת במאסר בעבודות שירות ואף לכך משמעות רבה, בעיקר לאחר שהנאשם הצליח להתנתק מחברה שולית במהלך השנים שחלפו מאז הגשת כתב האישום. לכך יש להוסיף כי בשל רקעו הנפשי מאסר בעבודות שירות יקשה על הנאשם, מעבר לקושי הטמון בו עבור אחרים, ולא בכדי נמצא מתאים לבצען אך במגבלות. ועוד: הטלת עונש שאינו במאסר יוביל, בהתאם להוראות חוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, למחיקת רישומו הפלילי של הנאשם מוקדם יותר, גם אם לא באופן משמעותי, ככל שיימנע בהמשך מביצוע עבירות נוספות, ובכך, גם אם במובן הצהרתי, יש כדי לקדם שילובו המיטבי של הנאשם בחברה הישראלית.

68. על אף התנהלות המתלונן, אליה נדרשתי ממושכות, מצאתי לנכון לפסוק לו סכום פיצוי; מתון משמעותית מזה שהיה על הנאשם לפצותו ככל שהאירוע היה נגרם בנסיבות אחרות. המתלונן, צעיר בן 18 שנה, נפצע, נזקק לטיפול רפואי בשל פציעות שהסבו כאב ברור ועל פי הצהרת הקרבן שהגיש, האירוע הותיר בו חותמו עד היום. יוער, כי זו היתה אף המלצתו של שירות המבחן, כחלק מרכיביה של ענישה מוחשית. מצאתי אפוא לפסוק פיצוי למתלונן, על אף מורכבות התנהלותו, הוא, פיצוי שייתן ביטוי ולו מסוים לנזקיו, מתוך תקווה כי יהיה בכך על מנת לסייע לו להתמודד

עם השלכות האירוע.

סוף דבר

69. הנאשם יישא בעונשים הבאים:

א. 350 שעות שירות לתועלת הציבור על פי תכנית שתוגש לבית המשפט תוך חודש ימים. הנאשם הביע נכונותו לביצוע הצו, בהתאם להוראות סעיף 71א(ה) לחוק. הודע והובהר לנאשם כי ככל שלא יבצע את עבודות השל"צ שנקבעו בעניינו ניתן יהיה להפקיע צו זה ולגזור עונשו מחדש.

ב. צו מבחן לתקופה של שנה. הנאשם הביע נכונותו למלא אחר הוראות הצו, בהתאם להוראות סעיף 3 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969. הנאשם מוזהר שאם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת, יהיה צפוי לעונש על העבירה שבגללה ניתן הצו.

ג. מאסר מותנה לתקופה של חודשיים, למשך שנתיים, והתנאי - שהנאשם לא יעבור כל עבירת אלימות או נסיון לעברה.

ד. התחייבות בסך 5,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע כל עבירת אלימות. לא יצהיר הנאשם על התחייבות כאמור - יאסר לחמישה ימים.

ה. פיצוי למתלון בסך 3,500 ₪. הפיצוי יושלם עד ליום 1.4.2023. המאשימה תוודא, תוך שני ימי עבודה, כי פרטי המתלון מצויים בתיק בית המשפט

ניתן לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד.

גזר הדין ניתן לפרסום בהשמטת נתונים שיש בהם משום פגיעה יתרה בפרטיות הנאשם.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ג שבט תשפ"ג, 14 פברואר 2023, בנוכחות הצדדים.